

تهیه نقشه پهنه‌بندی فرسایش خاک با استفاده از سنجش از دور و سیستم اطلاعات مکانی در حوضه سیمینه رود بوکان

صیاد اصغری¹، دنیا پالیزبان^{2*}، احسان قلعه³

1 - دانشیار گروه جغرافیای طبیعی دانشگاه محقق اردبیلی، گروه جغرافیای طبیعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه محقق اردبیلی، s.asghari@uma.ac.ir

2 - دانشجوی کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی، گروه جغرافیای طبیعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه محقق اردبیلی، Delnya126@yahoo.com

3- کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی، گروه جغرافیای طبیعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه محقق اردبیلی، ghale.ehsan@yahoo.com

چکیده

هدف از این تحقیق شناخت مناطق مستعد فرسایش و بررسی میزان فرسایش خاک و رسوب می‌باشد. منطقه مورد مطالعه، حوضه آبریز سیمینه رود شهرستان بوکان با مساحت 1658/4782 کیلومتر مربع می‌باشد، نقشه پهنه‌بندی فرسایش آن با استفاده از تکنیک‌های RS و GIS در سال 2017 انجام شد که با نقشه‌های کاربری اراضی و شیب، لیتولوژی، فاصله از جاده، فاصله از آبراهه، بارش، خاک و با روش وزندهی کرتیک و روش WLC انجام شد. نتایج نشان می‌دهد بیشترین مساحت این حوضه در طبقه پرخطر قرار دارد، در قسمت‌های مرتفع حوضه، که منطبق با شیب‌های تند و شدت بارندگی بیشتر است، بیشترین حساسیت به فرسایش و در قسمت‌های پست‌تر حوضه، از میزان فعالیت این عوامل کاسته شده، وجود سازندهای حساس و پوشش گیاهی ضعیف نیز در میزان حساسیت به فرسایش نقش تعیین‌کننده دارند.

واژه‌های کلیدی: بوکان، سیمینه رود، GIS، WLC، RS.

1- مقدمه

فرسایش خاک فرآیندی است که طی آن خاک از بستر اصلی خود جدا شده و به کمک یک عامل انتقال دهنده به مکان دیگری حمل می‌شود (Morgan, 1996). این پدیده موجب از بین رفتن تدریجی خاک سطحی و عناصر غذایی موجود در آن می‌گردد (Bennet, 1990). در ایران نیز فرسایش خاک یکی از مشکلات اساسی منابع طبیعی به‌ویژه در بخش‌های کشاورزی و محیط‌زیست است. به طوری که حدود 125 میلیون هکتار از 65 میلیون هکتار اراضی کشور در